

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Deres referanse
200804522

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
08/01769-2 /CBR

Dato
12. desember 2008

Høringsuttalelse - Forslag til permanent sprøyteromslov

Det vises til departementets høringsbrev av 31. oktober 2010.

Datatilsynet viser til tidligere høringsuttalelser fra tilsynet i forbindelse med etablering av prøveordningen med sprøyterom og forlengelsen av prøveordningen. Til forliggende høringsnotat vil Datatilsynet bemerke følgende:

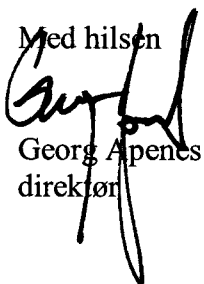
I notatets pkt 3.9, jf forskriftsutkastets §§ 10 og 2, heter det at registrering av helseopplysninger om brukerne av sprøyterommene skal være basert på brukerens samtykke.

Datatilsynet vil minne om at et samtykke i helseregisterlovens forstand skal være en *frivillig* erklæring, jf helseregisterlovens § 2 nr 11. Datatilsynet stiller spørsmål ved om et kravet til frivillighet vil være oppfylt, når loven samtidig oppstiller et absolutt vilkår om registrering for å få tilgang til sprøyterommet. Videre savner Datatilsynet at departementet i denne forbindelse problematiserer forhold knyttet til den enkelte brukers *samtykkekompetanse*.

Datatilsynet kan vanskelig se at samtykke vil kunne være et gyldig behandlingsgrunnlag for den registreringen som skal skje i sprøyterommene. Etter tilsynets vurdering bør departementet tydeliggjøre at det er *lovhjemmel* som i dette tilfellet er behandlingsgrunnlaget, jf helseregisterlovens § 5. Den formulering som er foreslått er etter tilsynets vurdering egnet til å skape misforståelser (også hos lovgivende myndigheter) om hvilke reelle rettigheter den enkelte brukeren har i forbindelse med registreringen. Når det i realiteten foreligger en plikt til å avgi helseopplysninger, så bør det tydeliggjøres.

Brukernes *autonomi* bør selvsagt ivaretas, selv om behandlingen hjemles i lov. Autonomien bør etter tilsynets vurdering fremmes gjennom et eksplisitt krav om at registreringen av opplysningene så langt det er mulig skal skje i samråd med brukeren, ved at brukeren selv avgir opplysninger eller selv skaffer til veie nødvendig dokumentasjon. Tilsynet vil i den forbindelse peke på at det uansett ikke foreligger noen tvangshjemmel for innhenting av opplysninger fra andre kilder enn den registrerte selv.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Cecilie L. B. Rønnevik
seniorrådgiver

Kopi: Fornyings- og Administrasjonsdepartementet, v/Statsforvaltningsavdelingen,
Pb 8004 Dep, 0030 Oslo